

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ФІНАНСІВ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
А. **Анатолій ДІБРОВА**
16 травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів
Протокол №13 від "16" травня 2024 р.
Завідувач кафедри
 Наталія ШВЕЦЬ

"РОЗГЛЯНУТО"
Гарант ОП «Корпоративні фінанси»
 Лариса Олійник

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З
ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ**

Галузь знань: *07 Управління та адміністрування*

Спеціальність: *072 Фінанси, банківська справа та страхування*

Освітня програма: *Корпоративні фінанси*

Факультет: *Економічний*

Розробники: *асистент кафедри фінансів, PhD Клименко М.В.*

Київ – 2024 р.

Вступ

Мета практики - формування у студентів практичних навичок систематизації функцій фінансового контролінгу, як елементу стратегічного управління з врахуванням сучасних викликів, і професійних компетентностей щодо організації фінансового контролінгу на підприємстві.

Завдання практики

-з'ясування особливостей впровадження бюджетування як фінансової технології в систему фінансового контролінгу підприємства;

-обґрунтування функціональної та інформаційної підтримки, контроль за реалізацією управлінських рішень;

-визначення практичних аспектів удосконалення системи контролінгу на підприємстві

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Здатність формувати та приймати фахові рішення у сфері корпоративних фінансів суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР24. Знати і вміти застосовувати на практиці методи та інструменти ідентифікації та розв'язання проблем в сфері корпоративних фінансів.

Бази практики

Навчальна практика з фінансового контролінгу для студентів ОП «Корпоративні фінанси» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр» проводиться в НУБІП України на кафедрі фінансів Економічного факультету на базі навчальної лабораторії кафедри фінансів. Лабораторія оснащена необхідним матеріально-технічним забезпеченням, а саме комп'ютерним класом з виходом в мережу інтернет. Студенти мають можливість користуватись в он-лайн режимі необхідними інформаційними ресурсами, проглядати навчальні відео-фільми та виконувати поставлені керівником

Організація проведення практики

Навчальна практика проводиться після вивчення дисципліни «Фінансовий контролінг» на 3 курсі в 6 семестрі з метою формування практичних навиків фінансового контролінгу.

Навчальна практика у Національному університеті біоресурсів і природокористування України регламентується наступними положеннями:

- Про організацію освітнього процесу в НУБіП України (оновлене) від 26.04.2023 р.
- Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України від 05.11.2021 р.
 - Порядок проведення практичної підготовки у навчально-дослідних господарствах НУБіП України від 26.02.2020р.
 - Порядок проведення лабораторних та практичних занять у навчальних (навчально- науково-виробничих) лабораторіях НУБіП України від 26.02.2020р.

Згідно з навчальним планом для ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» навчальна практика з фінансового контролінгу передбачена тривалістю 1 тиждень та в обсязі 30 годин.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснює кафедра фінансів.

На початку практики студенти отримують інструктаж з охорони праці. Контроль за роботою студентів під час навчальної практики здійснює керівник практики. Студент при проходженні навчальної практики повинен згідно з вимогами програми практики оформити письмовий звіт про проходження навчальної практики, представивши його на кафедру фінансів та своєчасно скласти залік з практики у вигляді захисту звіту, під час якого перевіряються набуті знання і вміння.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль навчальної практики покладається на керівників практики, призначених кафедрою фінансів НУБіП України. Безпосередньо організацію навчальної практики та контроль за її проведенням здійснюють завідувач, НПП кафедри фінансів. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені НПП кафедри. Організаційні заходи НПП кафедр, що відповідають за проведення навчальних практик студентів:

НПП кафедри зобов'язані:

- знати та дотримуватись вимог «Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України»;
- розробляти та вдосконалювати програми практики, навчально-методичне забезпечення та звітні документи;
- проводити організаційні заходи перед початком навчальної практики, а саме:
 - інструктаж про порядок проходження практики та охорону праці;
 - надання студентам-практикантам необхідних документів (програми, щоденників, календарних планів, індивідуальних завдань, методичних вказівок тощо);
 - ознайомлення студентів із системою звітності за результати практики, а саме: подання письмового звіту, оформлення щоденника, тощо;

- проведення зі студентами попереднього обговорення змісту та результатів практики тощо;
- здійснювати контроль за проходженням практики студентами на базі практики;
- надавати завідувачу кафедри письмовий звіт про проходження практики із зауваженнями та пропозиціями щодо її поліпшення.
- своєчасно подати звіт про проходження практики студентів на кафедрі.

НПП кафедри мають право:

- перевіряти рівень підготовленості студента до виконання конкретних завдань під час проходження практики;
- здійснювати контроль щодо забезпечення належних умов навчання студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- вимагати від студентів виконання правил внутрішнього розпорядку та контролювати виконання цих правил;
- вживати заходи щодо порушення студентами правил внутрішнього розпорядку, правил техніки безпеки і охорони праці, невиконання студентами програми практики;
- вести або організувати ведення таблиця проведення практики студентів;
- у складі комісії проводити підсумкову атестацію за результатами практики студентів.

Зміст практики

№	Зміст і види роботи	ижні/ Дні	Розподіл годин		
			Практичні заняття	Самостійна робота	Всього
1	Ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується освітній процес у закладах вищої освіти. Проходження інструктажів з техніки безпеки та охорони праці на базі практики. Визначення завдань навчальної практики та ознайомлення з вимогами до проходження навчальної практики.	1/1	4	2	6
2	Ознайомлення із положеннями, що регламентують освітній процес у НУБІП України. Оформлення щоденника навчальної практики. Ознайомлення з вимогами до підготовки звіту про практику. Виконання індивідуальних завдань.	½	4	2	6
3	Ознайомлення із системою вищої освіти провідних країн світу. Оформлення щоденника навчальної практики. Виконання індивідуальних завдань.	1/3	4	2	6

4	Ознайомлення із особливостями фінансового контролінгу на підприємстві. Роль фінансового контролінгу на підприємстві. і. Ознайомлення з вимогами до оформлення звіту про практику. Оформлення щоденника практики. Систематизація зібраної інформації для звіту з навчальної практики за встановленими вимогами.	1/4	4	2	6
5	Підготовка звіту про навчальну практику та щоденника практики. Захист звіту	1/5	4	2	6
ВСЬОГО			20	10	30

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання - це завершена практична робота в межах програми дисципліни «Фінансовий контролінг», яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі навчальної практики, охоплює одну тему навчальної дисципліни (наприклад – індивідуальне завдання - Опрацювати методи стратегічної діагностики, їх характеристики, у тому числі, методи діагностики ефективності стратегій підприємства та його стратегічної позиції).

Методичні рекомендації

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчальної практики використовуються наступні методи навчання:

- пояснення, обговорення, демонстрація;
- практичні кейси, дискусії;
- підготовка звітів, презентації.

Застосування методики проблемного навчання та технологій дистанційного навчання.

Орієнтовний тематичний план екскурсій (виїзних занять)

Назва теми	База проведення занять	Кількість годин
Забезпечення проведення єдиної збалансованої державної фінансової політики України	Міністерство фінансів України (екскурсія)	4
Порядок упровадження на підприємстві служби фінансового контролінгу, склад і місце контролінгових служб в ієрархії підприємства	Виїзне заняття (підприємство, служба контролінгу)	4

Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення практики студентів

Лабораторії кафедри фінансів та банківської справи. Лабораторія оснащена необхідним матеріально-технічним забезпеченням, а саме комп'ютерним класом з виходом в мережу інтернет.

Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2972>)
- Фінансовий контролінг: методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / Укл. М.В. Клименко. Київ: НУБіП України, 2024.

Вимоги до написання звіту

По закінченні навчальної практики студент складає звіт і здає його керівнику практики. Складання звіту є частиною роботи студента та його навчальним завданням, яке виконується ним самостійно.

Вимоги до оформлення звіту про навчальну практику містяться у методичних вказівках.

Звіт з навчальної практики повинен містити:

- 1) титульний аркуш;
- 2) вступ;
- 3) розділи звіту.
- 4) висновки.

Вступ повинен містити відомості про мету і завдання навчальної практики.

В розділах звіту подається опис проведення практичних робіт згідно з підпунктами встановленими в змісті навчальної практики.

Висновки містять результати оцінювання отриманих результатів за виконаними індивідуальними завданнями.

Форми та методи контролю

Загальна оцінка підсумків роботи студента уміщує сумарне оцінювання:

- якості виконаної роботи під час практики;
- якості наповнення та оформлення щоденника і звіту про практику;
- відвідування практики;
- якості захисту звіту про практику (обґрунтованість, логічність, чіткість, переконливість у доповіді та відповідях на запитання).

Проходження студентами навчальної практики оцінюється за 100-бальною шкалою (зараховано або не зараховано) і враховує наступні блоки:

Вид роботи	Оформлення матеріалів Практики	міст матеріалів практики	Захист практики	Всього
Сума балів	10	30	60	100 балів

Кожний блок оцінюється окремо та сумується для виведення підсумкової оцінки. Оцінка за навчальну практику викладається у відомість обліку успішності. Студент, який не виконав програму практики, неякісно оформив звіт або несвоєчасно його представив, не додержувався вимог практики й отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, вважається таким, який не виконав навчального плану.

Оцінювання знань студента за результатами проходження навчальної практики відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від «26» квітня 2023 р. протокол № 10).

Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» від 9 листопада 2023 року № 3460-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (дата звернення 20.05.2024).
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2597-19#Text> (дата звернення 20.05.2024).
3. Брітченко І.Г., Князевич А.О. Контролінг : навч. посіб. Рівне : Волинські обереги, 2015. 280 с
4. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства» від 23 лютого 2024 року № 3603-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3603-20#Text> (дата звернення 20.05.2024).
5. Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення державного регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках» від 22 лютого 2024 року № 3585-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3585-20#Text> (дата звернення 20.05.2024).
6. Horngren's Financial & Managerial Accounting: The Financial & Managerial Chapters, 7th edition, Published by Pearson (September 29th 2020). 2021.
7. John Wild, Ken Shaw, Kermit Larson Fundamental Accounting Principles, 25th Edition ISBN10: McGraw Hill. 2021.
8. Jerry J. Weygandt, Paul D. Kimmel, Donald E. Kieso. Managerial Accounting: Tools for Business Decision Making, Wiley; 7. edition (26 May 2015)
9. Sheridan Titman. Financial Management: Principles and Applications, 13th edition, Published by Pearson (September 18th 2020). 2018.
10. Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 16 лютого 2024 року № 189. Рішення від 13.03.2024 № 282. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 р. за

- № 387/41732 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0387-24#Text> (дата звернення 20.05.2024).
11. Закон України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" від 14 грудня 2021 року № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
 12. Біляк Ю.В. Міжнародні фінанси: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2023. 634с.
 13. Фінансовий менеджмент : [підручник] / А.М. Поддєрьогін [та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2017. - 535 с.
 14. Терещенко О.О. Фінансовий контролінг : навч. посібник / О.О. Терещенко, Н.Д. Бабяк. – К.: КНЕУ, 2013. – 407 с.
 15. Заячківська О. В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Фінансовий контролінг» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної і заочної форм навчання. Рівне : НУВГП, 2022. 53 с.
 16. Про внесення змін до деяких законів України щодо передачі корпоративних прав в управління: Закон України від 2 вересня 2020 року, № 852-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 50, ст.465
 17. Офіційний сайт Державної податкової служби України URL: <https://tax.gov.ua/>
 18. Офіційний сайт Державної Митної служби України URL: <https://customs.gov.ua/>
 19. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
 20. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
 21. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
 22. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
 23. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу. URL: <http://www.uaib.com.ua>.